

Secesní inspirace přírodou

Umělecký sloh přelomu 19. a 20. století byl posledním, jehož znaky se uplatnily ve všech oblastech života. Secese zasáhla do architektury, sochařství, malířství a rozvinula se v dekoraci a užitém umění. Jedním z oblíbených témat přitom byla příroda, poskytující dostatek inspiračních zdrojů pro secesní ornamenty a symboliku. Secesní díla zobrazují nejrůznější rostlinné stonky, úponky, listy a květy. Zvířecí říše fascinovala neustále se proměňujícími formami hmyzu. Oblíbenými motivy byly vážky a motýli. K typickým secesním zvířatům patřili i ptáci ladných tvarů a dekorativních barev jako např. labuť, rajky, plameňáci a pávi.

Secesní květinou se stala lilie, jejíž krása je nejnápadnější z pro-

Secesní porcelánová souprava ze sbírek MRV. Foto: M. Ošťádal

filu. Dlouhý lineární stvol lilie s úzkými, ostře konturovanými listy také dokonale vyhovoval slohovým požadavkům. Přírodní ornamenty se přitom stávaly nejen dekorací, ale i nositeli významu – lilie symbolizovala čistotu a cudnost. Květiny obecně pak symbolizovaly jaro, světlo, naději, plodnost a mládí, protože se obracejí a otevírají ke světlu.

Pokud jde o jednotlivé druhy květin, secesní umělci si vybírali ty, které lze dobře rozložit do plochy – vedle lilie též tulipán, vlčí mák (symbol spánku), kosatec (mužský princip), kalu (ženský

princip), leknín, orchidej (lidské neřesti). Ke květinám se také váže symbolika barev. Žluté nebo oranžové zbarvení květu odkazovalo ke slunečnímu svitu, červená barva ke smyslovosti i smyslnosti, krvi a utrpení. Modré květiny byly symbolem nedosažitelnosti. Graficky a symbolicky významnými se jevíly i některé stromy a keře – bříza, vrba, vinná réva.

Květiny ovlivnily samozřejmě i secesní módu. Využívaly se jako dekorace i tvar dámských šatů, vznikl nový ideál ženy, ženy – květiny. Nedílnou součástí oblečení byl klobouk bohatě zdobený květinami či peřím. Důraz se kladl na šperky s květinovými ornamenty. Nechte se také inspirovat přírodou! Na květinové Secesní slavnosti v Lešné u Valašského Meziříčí v květnu zazáří všemi barvami líhnoucí se exotičtí motýli, rododendrony a živé květiny v historických pokojích. Secesní umění poznáte na výstavě „Šťastný život v secesi“.

**Jitka Slezáková, kulturní antropolog
a pracovník MRV, zámek Lešná**